

หลักธรรมทางศาสนา

ความหมายของศาสนา

ศาสนา หมายถึง หลักคำสอนอันเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้รอดพ้นจากความทุกข์ ประสบแต่ความสุข

องค์ประกอบของศาสนา

1. ศาสดา
2. หลักธรรมคำสอน
3. สาวกหรือผู้สืบทอด
4. มีศาสนสถาน
5. มีพิธีกรรม

สาเหตุของการเกิดศาสนา

- ความไม่รู้
- ความกลัว
- ความต้องการที่พึ่งทางใจ
- ความรู้แจ้งเห็นจริง
- ความต้องการศูนย์รวมทางจิตใจ
- ความต้องการความสงบสุขและมีชีวิตที่ราบรื่น

ประเภทของศาสนา

1. จัดตามแหล่งนับถือ
 - ศาสนาระดับท้องถิ่น เช่น พราหมณ์ – ฮินดู ชินโต ขงจื้อ
 - ศาสนาระดับสากล หรือระดับโลก ได้แก่ คริสต์ อิสลาม พุทธ
2. จัดตามความเชื่อ
 - เทวนิยม – นับถือพระเจ้า เช่น ศาสนาคริสต์ อิสลาม พราหมณ์–ฮินดู
 - อเทวนิยม – ไม่นับถือพระเจ้า เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาเซน

ประโยชน์ของศาสนา

1. สอนให้เป็นคนดี รับผิดชอบต่อตนเอง
2. ปลุกฝังคุณธรรม ให้แก่ผู้นับถือ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์
3. ช่วยให้สังคมมีความสงบสุข
4. ช่วยให้มนุษย์หลุดพ้นจากความทุกข์

ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

ความเป็นมา เกิดในอินเดีย ก่อนพระพุทธศาสนาประมาณ 1000 ปี เป็นศาสนาดั้งเดิมของชนเผ่าอารยัน และผสมผสานกับการบูชาธรรมชาติของพวกทราวีก ผสมผสานเป็นวัฒนธรรมของตนขึ้นมาใหม่

วิวัฒนาการของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา มีวิวัฒนาการดังนี้

- ก. สมัยพระเวท 800 – 300 ปีก่อนพุทธศักราชนับถือเทพเจ้า 3 กลุ่ม คือ เทพเจ้าบนพื้นโลก เทพเจ้าบนอากาศ และเทพเจ้าบนสวรรค์
- ข. สมัยพราหมณ์ 300 – 100 ปีก่อนพุทธศักราช เกิดเทพองค์ใหม่ คือ พระพรหม โดยเป็นผู้สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ต่อมาเกิดความเชื่อเรื่องตรีมูรติ คือ แบ่งเทพออกเป็น 3 องค์ คือ พระพรหม พระวิษณุ และพระศิวะ
- ค. สมัยฮินดู พ.ศ.743 เข้าสู่ยุคใหม่ เรียกว่า ยุคระบบทรรศนะทั้ง 6 ความเชื่อในสมัยนี้เชื่อในทฤษฎีสังสารวัฏ ต้องการจะหลุดพ้นเพื่อเข้าสู่ปฐมวิญญาณ ระบบทรรศนะทั้ง 6 ได้แก่
 - ลัทธิสางขยะ
 - ลัทธियोคะ
 - ลัทธินยายะ
 - ลัทธิวৈเศิกะ
 - ลัทธิมิมางสา
 - ลัทธิวะทานตะ

คัมภีร์ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. คัมภีร์ศรุตติ – คัมภีร์ที่เกิดจากการรับฟังมาจากโอรุของพระเจ้า เช่น คัมภีร์พระเวท
2. คัมภีร์สมฤติ – คัมภีร์ที่มนุษย์สร้างขึ้น และจดจำถ่ายทอดสืบต่อมา เช่น คัมภีร์ธรรมศาสตร์ คัมภีร์พระเวท ได้แก่
 1. ฤคเวท – อ้อนวอนสรรเสริญเทพเจ้าต่างๆ
 2. ยชุเวท – กวีพราหมณ์ในการทำพิธี
 3. สามเวท – บทร้อยกรองใช้ในพิธีอันกรรม หรือถวายน้ำโสมแก่พระอินทร์
 4. อถรรพเวท – คัมภีร์ที่เกิดหลังสุดในสมัยพราหมณ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนต์คาถา ทำพิธีแก้เสนียดจัญไร เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง และนำผลร้ายไปสู่ผู้อื่น

นิกายสำคัญในศาสนาฮินดู แบ่งออกเป็น 4 นิกายใหญ่ๆ คือ

1. นิกายพรหม
2. นิกายไวษณพ
3. นิกายไศวะ
4. นิกายศักติ

หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

- **หลักอศรม 4** หมายถึง ขั้นตอนชีวิต หรือทางปฏิบัติเพื่อยกระดับให้สูงขึ้นมี 4 ประการ คือ

1. พรหมจารี วัยแห่งการศึกษาเล่าเรียน
2. คฤหัสถ์ วัยแห่งการครองเรือน
3. วณปรสถ์ วัยแห่งการปฏิบัติศีลในป่า
4. สันยาสี วัยแห่งการหลุดพ้น

- **หลักปุรุษารณะ** ในการดำเนินชีวิตที่ดีนั้น ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู สอนให้ยึดหลักปุรุษารณะ ซึ่งเป็นหลักในการดำเนินชีวิตควรมุ่งประโยชน์ตามลำดับ คือ

1. ธรรมะ
2. กาม
3. อรรถ
4. โภกษยะ

- **หลักปรามัตมัน และ โภกษยะ** คือ หลักแห่งการหลุดพ้น

พิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู

1. ระบบวรรณะ
2. พิธีสังสการ
3. พิธีศราทธ

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธ กำเนิดประเทศอินเดีย เมื่อ 2500 ปีเศษมาแล้ว ศาสดาคือ พระพุทธเจ้า พระชนม์มายุ 29 พรรษา ได้เสด็จออกบวชบำเพ็ญทุกขกิริยาอยู่นาน 6 ปี แต่ไม่สำเร็จ จึงทรงเลิก แล้วแสวงหาสังขรรณ จนสามารถตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระชนมายุได้ 35 พรรษา โดยพระองค์ตรัสรู้ตามลำดับคือ

ปฐมยาม – บุปเพณิวาสนุสติญาณ

มัชฌิมยาม – จตุปปาตญาณ

ปัจฉิมยาม – อาสวัชจญาณ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเผยหลักธรรมจนพระชนมายุ 80 พรรษาที่ดับขันธปรินิพพาน เมื่อพระชนมายุได้ 80 พรรษา ที่เมืองกุสินารา

นิกายสำคัญ แบ่งแยกออกเป็น 2 นิกาย คือ

1. นิกายเถรวาท – ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเดิม
2. นิกายอจารีวาท – ดัดแปลงพระธรรมวินัยตามสภาพแวดล้อม

คัมภีร์ของศาสนาพุทธ เรียกว่า พระไตรปิฎก มีทั้งหมด 84,000 พระธรรมชั้น แบ่งเป็น

1. พระวินัยปิฎก – คัมภีร์ว่าด้วย วินัย หรือศีล
2. พระสุตตันตปิฎก – คัมภีร์ว่าด้วย พระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้า
3. พระอภิธรรมปิฎก – พระธรรมคำสั่งสอนล้วนๆ ไม่เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่

หลักคำสอนของศาสนาพุทธที่สำคัญ ได้แก่

- **ขันธ 5** คือ องค์ประกอบของชีวิตมนุษย์ ได้แก่ รูป ขันธ และนามขันธ

ก. รูป คือ ร่างกาย

ข. วิญญาณ คือ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ค. เวทนา คือ ความรู้สึกที่เกิดจากสิ่งที่รับรู้

ง. สัญญา คือ การกำหนดหมายรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จ. สังขาร คือ สิ่งปรุงแต่งหรือแรงจูงใจที่ใ้มนุษย์กระทำอย่างใดซึ่งเป็นขั้นตอนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม

- **อริยสัจ 4** แปลว่า ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ได้แก่

1. **ทุกข์** คือ ความไม่สบายกาย – ใจ

2. **สมุทัย** คือ เหตุทำให้เกิดทุกข์

- กามตัณหา

- ภวตัณหา

- วิภวตัณหา

3. **นิโรธ** คือ การดับทุกข์ (นิพพาน)

4. **มรรค** หมายถึง ข้อปฏิบัติให้ถึงทางดับทุกข์ หรือมรรค 8 ได้แก่

- สัมมาทิฐิ (เห็นชอบ)

- สัมมาสังกัปปะ (คิดชอบ)

- สัมมาวายามะ (เพียรชอบ)

- สัมมากัมมันตะ (การกระทำชอบ)
- สัมมาวาจา (เจรจาชอบ)
- สัมมาอาชีพะ (เลี้ยงชีพชอบ)
- สัมมาสติ (ระลึกชอบ)
- สัมมาสมาธิ (ตั้งใจชอบ)

มรรค 8 นี้รวมเรียกว่า ไตรสิกขา ได้แก่

- สิด ได้แก่ เจรจาชอบ การงานชอบ เลี้ยงชีพชอบ
- สมาธิ ได้แก่ พยายามชอบ สติชอบ ตั้งใจชอบ
- ปัญญา ได้แก่ เห็นชอบ และดำริชอบ

- **ไตรลักษณ์ (สามัญลักษณ์)** หมายถึง ลักษณะทั่วไปในสิ่งทั้งปวงมี 3 ประการ คือ

1. อนิจจัง - ความไม่เที่ยง
2. ทุกขตา - สภาวะที่ทนไม่ได้
3. อนัตตา - ความไม่ใช่ตัวตน

ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์ มีกำเนิดในดินแดนปาเลสไตน์ เมื่อประมาณ ค.ศ. 30 (พ.ศ. 573) ปัจจุบันเป็นศาสนาหนึ่งของโลก มีผู้นับถือมากที่สุด ศาสดาของศาสนาคริสต์คือ พระเยซู ซึ่งชาวคริสต์ส่วนใหญ่เชื่อว่าพระองค์คือ มาชียา (Mashiah) ที่พระเจ้าประทานมาเพื่อไถ่บาปให้กับมนุษย์ อัครสาวก คือนักบุญปีเตอร์ และนักบุญปอล เผยแพร่ศาสนา และในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 4 ได้ประกาศให้ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประจำชาติของโรมัน ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 4 และคริสต์ศตวรรษที่ 5 ศาสนาคริสต์ได้แยกออกเป็น 2 นิกาย คือนิกายโรมันคาทอลิก และนิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ และในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ได้มีนิกายโปรเตสแตนต์ อีกนิกายหนึ่ง

คัมภีร์ของศาสนาคริสต์ เรียกว่า คัมภีร์ไบเบิล แบ่งเป็น 2 ภาค

1. **พันธสัญญาเดิม (Old Testament)** เริ่มตั้งแต่พระเจ้าสร้างโลก กำเนิดชนชาติยิวจนถึงการเสด็จมาของพระเยซูคริสต์
2. **พันธสัญญาใหม่ (New Testament)** เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับชีวิต คำสอนของพระเยซู ไปจนถึงวาระสุดท้ายของโลก

นิกายสำคัญของศาสนาคริสต์

1. **โรมันคาทอลิก** - ศูนย์กลางอยู่ที่กรุงโรม มีสันตะปาปาเป็นประมุขของศาสนจักรอยู่ที่นครวาติกัน

2. **นิกายออร์ทอดอกซ์** – แพร่หลายในหมู่ยุโรปตะวันออก เลือกระบุสูงสุดสำหรับอาณาจักรในประเทศของตน

3. **นิกายโปรเตสแตนต์** – เป็นนิกายแยกมาจากนิกายคาทอลิก เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับหลักธรรมคำสอน และการปฏิบัติของศาสนจักรนิกายนี้ยังแตกย่อย เช่น นิกายลูเธอรัน นิกายแองกลิกัน เป็นต้น

หลักธรรมคำสอน

- **หลักธรรมเรื่องความรัก** คำสอนที่สำคัญที่สุด หมายถึง จิตใจที่มีความเมตตา เสียสละ และรู้จักให้อภัย โดยพระเยซูคริสต์ทรงสอนให้รักมนุษย์เหมือนรักตัวเอง ให้รักเพื่อนมนุษย์ทุกคน แม้ว่าบุคคลนั้นเป็นคนชั่วเป็นศัตรูก็ตาม

- **อาณาจักรพระเจ้า** เป็นอาณาจักรแห่งจิตใจ เป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของศาสนาคริสต์

- **เรื่องตรีเอกานุภาพ หรือ ตรีเอกภาพ** ซึ่งถือว่าพระบิดา พระบุตร พระจิต คือพระเจ้าองค์เดียวกันนั่นเอง

พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมในศาสนาคริสต์ เรียกว่า ศีลศักดิ์สิทธิ์มี 7 ข้อ คือ

ก. ศีลล้างบาป – เป็นพิธีกรรมแรกที่สุดที่จะเป็นศาสนิกชนต้องรับ

ข. ศีลกำลัง – เป็นพิธีที่สังฆราช เจิมน้ำมันหน้าผากเด็กพอบที่จะรับศีลขอบ

ค. ศีลแก้บาป – การสารภาพบาปเป็นส่วนหนึ่งของศีลแก้บาป

ง. ศีลมหาสนิท – ชาวคริสต์ไปโบสถ์วันอาทิตย์กินขนมปังกับเหล้าองุ่น

จ. ศีลเจิมคนไข – สร้างกำลังใจให้กับผู้เจ็บไข้ หรือลดโทษบาป

ฉ. ศีลสมรส – เครื่องหมาย พระเจ้ากระชับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง

ช. ศีลอนุกรม หรือศีลบวช

ศาสนาอิสลาม

คำว่าอิสลาม แปลว่า สันติ ยินยอม นอบน้อม จึงหมายถึงการนอบน้อมต่อพระเจ้า (พระเจ้าอัลลอฮ์) ซึ่งเป็นพระเจ้าองค์เดียวของศาสนา นี้ เกิดที่ประเทศเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ศาสดา คือ พระมุฮัมมัด การเริ่มศักราชของศาสนาอิสลามเริ่มเมื่อปีที่พระมุฮัมมัดหนีไปจากเมกกะ ไปเมืองมาดีนา (ค.ศ.622) เป็นการเริ่มต้นเรียกว่า “ฮิจเราะห์ศักราช” ศาสนาอิสลามแตกแยกเป็นนิกายต่างๆ ภายหลังพระศาสดาถึงแก่กรรม มีสาเหตุมาจากความแตกแยกแนวความคิดเห็นทางการเมืองเป็นสำคัญ โดยเฉพาะตำแหน่งผู้นำที่เรียกว่า “กาหลิบ” ซึ่งมีฐานะเป็นทั้งประมุขศาสนาและการปกครอง

นิกายสำคัญ ได้แก่

ก. ซุนนี ยึดถือคำสอนแบบแผนและโอวาทของศาสดาอย่างเคร่งครัด

ข. นิกายชีอะห์ เห็นว่าผู้นำสุทธิจะต้องเป็นทายาทโดยสืบเชื้อสายของพระศาสดายึดถืออาลี

ค. **นิกายวาฮานี** ยึดถือความศักดิ์สิทธิ์ของคัมภีร์อัลกุรอาน และวณะของศาสดาเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

คัมภีร์ของศาสนาอิสลาม คัมภีร์อัลกุระอาน เขียนเป็นภาษาอาหรับ ชาวมุสลิมถือว่าเป็นคัมภีร์ที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะมีทั้งหลักคำสอนและปฏิบัติอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นหลักธรรมที่สำคัญที่สุดที่ชาวมุสลิมต้องยึดมั่นเองและปฏิบัติ เพราะมาจากพระโอรสของพระเจ้า

หลักธรรมคำสอน ที่สำคัญมี 2 ประการคือ

1. **หลักศรัทธา 6**

- ศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว
- ศรัทธาในมลาอิกะห์ คือ บริเวณของพระเจ้า
- ศรัทธาในคัมภีร์ทั้งหมดที่พระเจ้าประทานลงมา
- ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต (รซูล) ของอัลเลาะห์
- ศรัทธาในวันพิพากษา ซึ่งเป็นวันที่มนุษย์ทุกคนทั้งที่อยู่และตายไปแล้วได้รับการตัดสิน
- ศรัทธาต่อวันสิ้นโลก

2. **หลักปฏิบัติ** ได้แก่

- การปฏิบัติตน
- การถือศีลอด
- การประกอบพิธีฮัจญ์
- การละหมาด
- การบริจาคชะกาต

แบบทดสอบ

จงเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. องค์ประกอบของศาสนาที่สำคัญที่สุด คือข้อใด

1. ศาสดา	2. คำสอน
3. ศาสนสถาน	4. พิธีกรรม

2. ข้อใดคือแก่นแท้ของศาสนา

1. การให้คำสอนที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
2. การให้คำอธิบายความเป็นจริงสูงสุดของชีวิตและโลก
3. การให้คำสอนและคำอธิบายถึงความดี - ความชั่ว
4. การให้คำสอนเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจให้ระลึกถึงพระเจ้า

3. ในศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู ถือว่ามนุษย์แตกต่างกันเพราะเหตุใด
 1. มีแหล่งกำเนิดต่างกัน
 2. ทำหน้าที่ต่างกัน
 3. มีบรรพบุรุษต่างกัน
 4. ทำกรรมมาต่างกัน
4. หลักอภัสรมสี่ของศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู มีไว้เพื่ออะไร
 1. เป็นแนวทางการครองเรือนให้สงบสุข
 2. เป็นสถานที่ให้คนฮินดูได้มาศึกษาศาสนา
 3. เป็นการบำเพ็ญเพียรให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต
 4. เป็นการปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเคร่งครัด
5. คำว่า "กาม" ในปุรุษณะ มีความหมายอย่างไร
 1. ความใคร่ในกามารมณ์ซึ่งควรละให้ได้
 2. ความรักซึ่งเป็นสายสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม
 3. กิเลสทั้งหลายของมวลมนุษย์
 4. การหาความสุขในชีวิตครอบครัวยุติตามแนวทางศาสนา
6. ข้อใดกล่าวถึงศาสนาฮินดูและพระพุทธศาสนาไม่ถูกต้อง
 1. ทั้งสองศาสนาสอนว่า ชีวิตหลังความตายมิได้หลายชาติ
 2. ทั้งสองศาสนาเชื่อว่า มีอำนาจสูงสุดที่ไม่ใช่พระเจ้า
 3. ทั้งสองศาสนาเชื่อว่า คนเราควรทำตนให้บริสุทธิ์ทั้งกายและใจ
 4. ทั้งสองศาสนาสอนว่า การหลุดพ้นจากทุกข์คือเป้าหมายของชีวิต
7. หลักคำสอนสูงสุดที่ปรากฏเฉพาะในพระพุทธศาสนาเท่านั้นคือข้อใด
 1. อนัตตา
 2. เมตตา
 3. อตตตา
 4. สมานัตตตา
8. การที่จะบรรลุนิพพานได้ จะต้องปฏิบัติตนตามข้อใด
 1. อริยสัจสี่ อิทธิบาทสี่ สังคหวัตถุสี่
 2. สติ สัมปชัญญะ สมาธิ
 3. ศีล สมาธิ ปัญญา
 4. ทาน ศีล ภาวนา
9. ข้อความใดครอบคลุมหลักมรรคมีองค์ 8 มากที่สุด
 1. แนวปฏิบัติสายกลาง ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป
 2. วิธีอบรมจิตเพื่อบรรลุความรู้แจ้งตามหลักพุทธศาสนา
 3. ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมกาย วาจา ฝึกอบรมจิตใจกิเลสสมาธิและฝึกอบรมปัญญา
 4. หลักดำเนินชีวิตที่ยืดหยุ่น ได้ใช้กับทุกคนและทุกสถานการณ์ เพื่อความสำเร็จและความสุขในชีวิต

10. การสอนเรื่องทุกข์ในศาสนาพุทธ มีจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างไร
1. ให้รู้ว่าชีวิตคือความทุกข์
 2. ให้ตระหนักว่าเราเอาชนะความทุกข์ได้
 3. ให้เข้าใจว่าทุกข์มาจากกิเลสในใจเรา
 4. ให้รู้ว่าความทุกข์เป็นกรรม
11. ปัจฉิมโอวาทของพระเจ้าที่ว่า ".....ท่านทั้งหลายจงยังกิจของตนและผู้อื่นให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด" สอดคล้องกับมรรค 8 ในข้อใด
1. สัมมาทิฏฐิ
 2. สัมมาสังกัปปะ
 3. สัมมาวายามะ
 4. สัมมาสติ
12. คำสอนเรื่องขันธ 5 ในพระพุทธศาสนามุ่งแสดงให้เห็นลักษณะอะไรของชีวิต
1. ชีวิตย่อมผันแปรไปตามกรรม
 2. ชีวิตเกิดจากองค์ประกอบ 5 ประการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ผันแปรได้
 3. ชีวิตประกอบด้วยตัวตนที่ถาวร
 4. ชีวิตประกอบด้วยตัวตนที่ถาวรบางส่วน ผันแปรบางส่วน
13. ไตรลักษณ์ในศาสนาพุทธ หมายถึงข้อใด
1. ลักษณะทั่วไป 3 ประการของชีวิต
 2. ลักษณะทั่วไป 3 ประการของสิ่งทั้งปวง
 3. ลักษณะทั่วไป 3 ประการของพระอรหันต์
 4. ลักษณะที่สำคัญ 3 ประการของพระพุทธเจ้า
14. หลักคำสอนที่สำคัญของศาสนาคริสต์ ได้แก่ข้อใด
1. อาณาจักรพระเจ้า พระเยซู การไถ่บาป
 2. พระบิดา พระบุตร พระจิต
 3. จงนับถือบิดามารดา อย่าฆ่าคน อย่าผิดประเวณี
 4. จงรักพระเจ้า รักมนุษยชาติ เสียสละ ให้อภัย
15. การสิ้นพระชนม์ของพระเยซูโดยถูกตรึงไม้กางเขนแสดงถึงอะไร
1. การสละชีวิตเพื่อไถ่บาปให้มนุษย์
 2. การประหารชีวิตแบบโบราณของพวกยิว
 3. การเป็นพระบุตรและพระองค์ยอมไม่ตายจริง
 4. การสละชีวิตของพระเมสสิอาห์เพื่อถวายพระเจ้า
16. พระเยซูตามความเข้าใจของศาสนาอิสลามคือใคร
1. บุตรพระเจ้า
 2. นบีท่านหนึ่ง
 3. ผู้ไถ่บาปมนุษย์
 4. ทูตสวรรค์องค์หนึ่ง

17. คำสอนในคัมภีร์อัลกุรอานของศาสนาอิสลามได้มาจากที่ใด
1. โองการที่พระเจ้าเป็นเจ้าประทานแก่นุญซชาติ โดยผ่านท่านนบีมะหะหมัด
 2. คำสอนของศาสดามะหะหมัดที่สาวกรวบรวมขึ้น
 3. คัมภีร์ที่ศาสดามะหะหมัด เขียนขึ้นเพื่อสอนมนุษยชาติ
 4. คำสอนที่มลาอิกะห์ (เทวดา) เขียนขึ้นแล้วมอบให้นบีมะหะหมัด
18. หลักศรัทธาต่อพระเจ้าของอิสลามมีความหมายอย่างไร
1. พระอัลลอฮ์ เป็นพระเจ้าผู้สร้างและผู้ลิขิต
 2. เอกภาพของมุสลิมขึ้นอยู่กับการนับถือ
 3. พระอัลลอฮ์ ทรงเป็นพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว
 4. พระเจ้าบัญชาให้ศรัทธาในพระมุฮัมมัดเพียงองค์เดียว
19. การถือศีลอดในศาสนาอิสลามมีจุดประสงค์หลักคือข้อใด
1. เพื่อฝึกฝนการประหยัดและออม
 2. เพื่อการบูชาพระเจ้า
 3. เพื่อรู้จักเห็นใจช่วยเหลือผู้อื่น
 4. เพื่อความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ
20. ข้อใดเป็นหลักการร่วมกันที่สำคัญที่สุดของทุกศาสนา
1. การเว้นชั่วทำดี
 2. การละกิเลสตัณหาเพื่อความหลุดพ้น
 3. การเวียนว่ายตายเกิด
 4. การยึดถือคัมภีร์ของศาสนาเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์
21. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสำคัญของแต่ละศาสนา
1. พราหมณ์-ฮินดู : พหุเทวนิยม - ปริมาณัน - ไวยณพ - ไศละ
 2. พุทธ : ธรรมชาตินิยม - นิพพาน - อริยสังคี - เถรวาท
 3. คริสต์ : เอกเทวนิยม - อาณาจักรพระเจ้า - ความรัก - โรมันคาทอลิก
 4. อิสลาม : เอกเทวนิยม - พระอัลเลาะห์ - หลักศรัทธา - ปฏิบัติ - ชุนนี